



כניסת שבת: 17:27

יציאת השבת: 18:26

לדעת ר"ת : 19:01

# אורי וישעי



ראש חודש ניסן ביום שבת קודש המולד יהיה לבילוי שישי 21:33 ו-2 חלקים

בית מדרש רב פעלים ע"ש מרן הרב יוסף חיים זי"ע בראשות כב' מו"ר הרב אורי סבן שליט"א  
עורך: אלון ארביב ס"ט הערות ניתן לשגר לת"ד 613 נתניה-050-4136465 או בדוא"ל: alon@shtaygen.co.il

## עמרת פז

נאמר בפרשתנו השניה פקודי, אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן מְשֻׁבְּן הַעֲדָת (לח, כא)

משכן העדות... שני פעמים מופיעה המילה משכן בפסוק, למה? אומרים חז"ל (יומא מא). רמז למשכן שנתמשכן בשני החורבנין בגין עוונותיהם של ישראל (רש"י).

"משכן" בגימטריא 410 כנגד מספר שנות קיומו של בית הראשון. "המשכן" ביחד עם חמש האותיות של המשכן, בגימטריא ארבע מאות ועשרים שנה מספר שנותיו של המקדש השני, "העדות" 479 כנגד השנים שהיה קיים המשכן עד להקמת בית ראשון ע"י שלמה המלך ע"ה.

שואלים חז"ל: למה משכן השני כתוב בלי האות "ה" לרמזו על חמשה דברים שחסרו במקדש השני, ואלו הן: ארון, כפורת וכרובים, אש היורדת מן השמים, ושכינה שלא היתה בבית שני, שנבנה ע"י הורדוס בפאר גדול ונוצץ. אבל, בלי רוחניות, דבר הרמוז לנו ש"רחמנא ליבה בעי". השי"ת לא מבקש מאיתנו זהב ואבנים טובות, אלא לב תמים לעבודתו למצוותיו.. בבית שני גם לא היו אורים ותומים, ורוח הקודש לא היתה בנביאים..

אומר הפסוק: "ויהי זהב התנופה", נשאלת השאלה וכי לזהב יש תנופה? הגבהה והרמה היתה "לכל הזהב העשוי", למלאכה בכל מלאכת הקודש.

מכאן אנו למדים שזהב וכסף לכשעצמם אינם כל כך חשובים, אבל כשעושים מהם דבר שבקדושה או נמסרים לצדקה, הרי הם מתוקנים ועולים דרגה.

לזה אמר שלמה המלך בחכמתו: "חכם לב יקח מצוות", זהב וכסף ובמיוחד בימים אלו, שכל יהודי זקוק לעוד ועוד מצוות ורחמי שמים.

## הקשר בין משה לאהרן (פרשת ויקהל)

**וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֱלֹהִים, הַדְּבָרִים אֲשֶׁר צִוָּה יְיָ לַעֲשׂוֹת אִתְּכֶם (לה, א)**  
 מדרש אחד מקשר בין פרשת "ויקהל משה" לבין פרשת "ויקהל העם על אהרן", היא פרשת עגל הזהב: ויקהל משה - זה שאמר הכתוב: מי פָּהֶקְכֶם ומי יודע פשר דבר וגו' (קהלת ח, א), אשריהם הצדיקים שיודעים לעשות פשרה בין ישראל לאביהם שבשמים, לפיכך אמר משה רבנו ע"ה ויקהל, תבוא ועשו לי מקדש (כה, ח), ותכפר על מעשה העגל, שנאמר בו: קום עשה לנו אלהים (שם לב, א), ותבוא קהלת משה רבנו, שנאמר: ויקהל משה את כל עדת וגו' ותכפר על קהלת אהרן, דכתיב: ויקהל העם על אהרן (מדרש אגדה).

## פרנס על הציבור

**וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רְאוּ קָרָא יְיָ בְּשֵׁם בְּצַלָּל בֶּן אוּרִי בֶן חוּר לְמִטֵּה יְהוּדָה (לה, ל)**  
 אם רוצים למנות פרנס על הציבור יש לימלך בציבור תחילה, לראות אם דעתם נוחה מן הפרנס הזה שהולכים להעמיד עליהם. והקב"ה אמר למשה שהממונה על מלאכת המשכן יהיה בצלאל, שעל פיו יתנהגו כל העניינים, ועכשיו נמלך משה עם ישראל ואמר להם ראו קרא ה' בשם בצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה וימלא אותו רוח אלוקים בחכמה בתבונה ובדעת וגו', האם דעתכם נוחה ממנו. ענו ישראל ואמרו, אם הגון הוא בעיניך ובעיני הקב"ה שבחר בו מבין כולנו, ודאי הגון הוא. אמר להם משה לישראל, דעו, אע"פ שכולכם חכמים ונבונים, בכל זאת בחר הקב"ה בבצלאל שהוא יהיה הממונה על המלאכה, לפי שרוצה הקב"ה לפרוע לו שכר זקנו חור שמסר נפוש על קידוש השם ונהרג ובלבד שלא לעשות העגל. וזהו שאומר הכתוב בצלאל בן אורי בן חור למה בחר הקב"ה בבצלאל, מפני שהיה בן אורי בן חור. ועוד, לפי שהוא בצלאל משבט יהודה שעשה קידוש השם יותר מכל השבטים, שהיה הראשון שקפץ לתוך הים כשהיו ישראל צריכים לעבור בתוכו.

## כח הנתונה (פרשת פקודי)

**כִּי עָנַן יְיָ עַל הַמִּשְׁכָּן וַיִּזְמַם וְאֵשׁ תִּהְיֶה לִלְלָהּ בּוֹ לְעִינֵי כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּכָל מִסְעֵיהֶם (מ, לח)**  
 בפרשה זו קוראים על סיום בנין המשכן, ורבותינו הקדושים כתבו שהתורה רמזה על שני בתי המקדש שהיו ונחרבו, בית ראשון החזיק ארבע מאות ועשר שנים (גימטריא "משכן") ובית המקדש השני החזיק ארבע מאות ועשרים שנה (גימטרייה המשכ"ן עם חמש האותיות) אולם המתבונן במלאכת המשכן ובניתו יראה, שהכל הוקם על ידי נדבותיהם של עם קדוש, בני אברהם יצחק ויעקב, שכולם רחמנים וגומלי חסדים. גברים, נשים וטף, כולם נרתמו לעבודת הקודש, ואפילו הנשים נתנו את המראות בהן היו מתקשטות. וכל מה שיכלו לתת מסרו באהבה ובשמחה לבנין המשכן.

מעלת גמילות חסדים גדולה היא מאוד, ואפילו כשאדם נותן מלחמו. וזהו מאמר חז"ל: "המלוה לעני בשעת דחקו פרוש כשהוא עצמו (הנותן) דחוק, ועם כל זה הוא מלוה לחברו, הרי הוא גומל חסדים אמת, ורמזו עוד בפסוק: "מאשר שמנה לחמו והוא יתן מעדני מלך", אדם לעצמו מסתפק בלחם, אך לאחרים הוא יתן מעדני מלך.

למנוחת הסבתות היקרות והנעלות  
 מרת פורטונה ארביב בת רחל ז"ל,  
 מרת רוזה הלוי בת שמחה (מחו) ז"ל



# הליכות מלכי

שזאלין ודורשין בהלכות הפסח

כלל א: כל הכלים שמכשירין לפסח יש לנקותם היטב מכל חמץ ולהניחם מעת לעת (24 שעות) ללא שימוש.

כלל ב: כל הקונה כלי סעודה המיוצרים ע"י נכרים, כגון: כלי מתכות, וכלי זכוכית וכו' צריך להטבילם במקוה כשר בברכה. ולענין כלי פלסטיק מנהג העולם שלא להטבילם.

כלל ג: אין להגעיל כלי בשר וכלי חלב בבת אחת, אלא כשאחד מהם אינו בן יומו, ואם שניהם בני יומן יגעילם בזה אחר זה.

כלל ד: בכלים המגיעים מחו"ל ישנו חומר הברקה משומן שאינו ידוע את מקורו, לפיכך, יש להגעיל הכלי ואח"כ להטבילם כאמור בכלל ב', אלא אם כן, יש אישור כשרות המאשר שלא נמשח בשמן הברקה.

כלל ה: יש להסיר את הדברים החוצצים בטרם טבילת הכלי כמו מדבקה, ואז יטביל.

א: כלים שאין בהם שימוש בפסח ורוצה להצניעם עד לאחר הפסח, יש לנקותם היטב ולהצניעם. (ש"ע סי' תנא סע' א).

ב: הכלל המרכזי בהכשרת כלים לפסח הוא כדין הגמרא (פסחים ל: עד. ועוד) "כבולעו כך פולטו" מאחר ועיקר פעולת הבישול מתבצעת ע"י הרתחה באמצעות נוזלים הרי שהכשרת הכלי תעשה באותה פעולה על ידי הגעלה.

ג: חמץ שנתבשל בכלי ללא נוזלים יוכשר על ידי ליבון.

ד: כלים המבשלים גם בעזרת נוזלים וגם באמצעות צליה. למנהג הספרדים הולכים אחר רוב שימוש (ש"ע תנא ו). אם בדרך כלל משתמשים בו לצורך בישול עם נוזלים, די בהגעלה, ובתנאי שלא השתמשו בו ב-24 שעות בשימוש חמור יותר (כלל ד ס"ט). אולם, למנהג האשכנזים: גם אם השתמשו בכלי פעם אחת לצורך צליה יש להכשירו רק על ידי ליבון. (הרמ"א שם).

ה: מהי הגעלה? קדרה שיש בתוכה מים רותחין בלא הפסק, שלתוכה נכניס את הכלי הצריך הכשר לפסח.

ו: מהו ליבון? קיימים שני סוגי ליבון, ליבון קל - מניח על הכלי נייר ומחמם את הכלי באש עד שהנייר שעליו ישרף. ליבון קשה - חימום הכלי באש, עד שיצאו ניצוצות מהכלי. (שם סע' ד).

ז: כלים שלהם ידיות מפלסטיק וכו' - יש לנקות היטב בעזרת מחט או קיסם מסביב לידיות הכלי.

(מתוך הקונטרס חקת הפסח השלישית התשע"ב)

## קומי אורי-סיפור לשבת

במדרש מובא מעשה ברבי עקיבא וחבריו, שהלכו לעיר אחת למטרת צדקה וחסד, ועברו מבית לבית לזכות את יהודי העיר בצדקה. והנה כשהגיעו לבית אחד עמדו מחוץ לדלת ושמעו את בעל הבית אומר לבנו, שיביא את הירק הכי זול שבחנות.

כששמעו זאת החכמים הלכו משם, משום שחשבו לעצמם: אם אדם זה מקמץ להוצאותיו, על אחת כמה וכמה שלא יתן צדקה. לאחר כמה ימים עברו וראו את אותו אדם חורש בשדהו. שאל אותו העשיר: מדוע דיגלתם על ביתי, ולא באתם לגבות גם ממני כסף לצדקה? התבייש רבי עקיבא וחבריו לספר לו. אך כשראו שאין להם בררה ספרו לו שעברו ליד דלת ביתו ושמעו מה שצוה על בנו, ולכן אינם רוצים להטריח עליו וכו'. צחק העשיר ואמר להם: "להוצאות ביתי רשאי אני לקמץ אך לא לצדקה, ולכן לכו לביתי ואמרו לאשתי לתת לכם סל מלא דיגרי זהב". התפלאו רבי עקיבא וחבריו על הסכום הגדול שהפריש לצדקה, הלכו לביתו בהתפעלות רבה. כששמעה האשה את רצון בעלה שאלה את החכמים: "האם אמר לכם מידה גדושה או מחוקה?" ענו לה שאינם יודעים, כי לא פרש כלום. נכנסה האשה והביאה סל מלא דיגרים, ואמרה להם: "אם התכוון בעלי למידה גדושה, הרי לכם מידה גדושה, ואם נתכוון בעלי למידה מחוקה, הרי התוספת ממני, ושיוריד לי הסכום מכתובתי שקצב לי ביום חופתי". התפעלו החכמים ממידת הגמילות חסדים של האישה והאשה, וכשספרו לו את דברי אשתו, הכפיל לה את סכום כתובתה מחמת צדקותה.

כך היא מעלתה של גמילות חסדים, וכל אדם צריך להיות גומל חסדים בהונו ובאונו, וצריך לשמוח בכל מצות חסד שמגיעה אלינו ולפתוח לבנו וכיסנו, כדי שנוכה לעשות רצונו יתברך.

עוד מסופר על מרן רבנו ה"חפץ חיים" שהלך פעם להיות ראש ישיבה באיזו עיר. וזאת בתנאי שילמד רק לחצי שנה בלבד.

לאחר תקופה זו קיבל ה"חפץ חיים" חמשים רובל שכר הלימוד של חצי שנה. ארז ה"חפץ חיים" את חפציו, בגדיו ושאר הדברים ועמד לנסוע חזרה לעירו ראדין. אך כשהיה בשוק שמע שני אנשים מדברים אודות כלה יתומה שעומדים לפרק ולבטל את שידוכה, כיון שלא הביאה את סכום הנדוניה שהבטיחה. שאל ה"חפץ חיים" לכתובתה ורץ במהרה לביתה ונתן לה את כל הסכום שהיה בידו, עד הרובל האחרון, ואפילו כסף לנסיעות חזרה לא השאיר לעצמו. אחרי כן חשב ה"חפץ חיים" בסיפוק לעצמו, שעכשיו קיים מיצוה גדולה, והטעים שאינו דואג כלל לזה שלא השאיר כסף לנסיעות, משום שאותו מכירים כולם, ובודאי יהיה מי שילוה לו כסף לנסיעות, אך את הכלה היתומה הזו, שום אדם לא מכיר, וממילא הסכנה אצלה גדולה יותר.... (כותנת פסים).

ד"ר לעילוי נשמת רבנו הגדול, הגה"צ רבי שמעון גבאי בן רחל זצ"ל

לע"נ הגה"צ המקובל הרב נסים פרץ בן סוליקה זצ"ל

לע"נ ר' מרדכי גיזרי בן סוליקה ז"ל

נתרם על ידי המשפחה

